

slovenske iz deželnega vladnega lista VI. dela od leta 1857 namesti nemških, prostemu ljudstvu sploh neznanih, prav radi bi mu hvalo dajali. — V nedoslednosti pa je realko prekosil gimnaziini imenik, v katerem je zastran krajinah imen vse zbrojeno, in kako nedosledno, kažejo naj naslednji izgledi. V njem beremo za en kraj po dve, celo po tri imena, na priliko: „Moräutsch“ in „Moravče“, „Vač“ in „Vače“, „Senošeč“ in „Senožeče“ in „Senosetsch“, „Vodic“ in „Vodice“, „Sagor“ in „Zagorje“, „Bresovitz“, „Bresovic“ in „Brezovica“, „Bresnic“ in „Breznic“, „Soderšica“ in „Sodražica“, „Jantschberg“ in „Janče“; zlasti smešno stoji nemška beseda „Unter“ pred čisto slovenskim imenom „Šiška“; kje da bi bil „Unterkossese“, iskali smo po omenjenem vladnem listu, a nismo mogli najti tega imena. Le toliko smo letos hotli omeniti o nedosledno pisavi krajinah imen.

Še večo nedoslednost in napačne pisave nahajamo pa v priimškem imeniku obeh učilnic. Dobro vedé, da o pravilni pisavi naših priimkov govore vselej zadenemo na sto in sto puhlih vzrokov, iz katerih bi se ne smela celó nič prenarajati njih pisava; ali da ti vzroki vsi niso vredni piškavega oreha, prepričata nas ravno letošnji gimnaziini in realkini letnik v primeri z lanskim normalkinim. Učenci ravno tisti, bivši lani v normalki, letos pa v 1. razredu gimnazije ali realke, kažejo zdaj ves drug obraz v imenih svojih. Da ne ostanemo dolžni dokaza, pristavimo le-sèm nekaj izgledov. V lanskem normalkinem imeniku beremo naslednje imena: „Mediſ“, „Lautſchar“, „Griviſchitsch“, „Betschaj“, „Petroutſchitsch“, „Lautſchar“, „Lautſchitsch“, „Belle“, „Zvanz“, „Goltob“, „Suſchnit“ itd.; v gimnaziinem ali realkinem prav te imena pa pravilno pisane: „Medic“, „Lavtiſar“, „Grivičič“, „Večaj“, „Petrovič“, „Tavčar“, „Kavčič“, „Bele“, „Juvanec“, „Golob“, „Šušnik“. In tako je prav. Prav za ta spremeni poganjajo se „Novice.“ Toda od kod ta spremen? Ali iz rojstvenih listov? Tega ne moremo verjeti, ker se nam čudno zdí, da v njih ne berejo vse učilnice imen enako. Pač lahko bi tû rekli:

„Erklärt mir Graf Oerindur,
Diesen Zwiespalt der Natur.“

Pa nas morebiti kdo zavrne, rekoč: učenci sami pisavo spreminjajo, in eni tako, eni tako ali zdaj tako, zdaj tako pišejo svoje priimke. Po naših mislih ima pa vsaka učilnica ravno to nalogo, da učence uči pravilno pisati besede, toraj tudi priimke vsacega jezika, kterega se učé. Ako bi pa vendar komu imel kaj veljati piškavi ta vzrok, naravnost povemo, da učilnici ne štejem na čast, ako se hoté ali nehoté ravná po nevednosti mladih svojih učencev! — Če pa učilnice pišejo slovenske priimke nepravilno, ker tako zahteva stariši, lahko se ognejo vsega grajanja, ako se ravnajo po nasvetu, ki nam ga je podal „dosluženi šolnik“ v 28. listu letošnjih „Novic.“

Toliko o tej stvari za letos. Vseh župin (farnih) predstojnikov pa prosimo, da bi učencem rojstvene liste ozir priimkov in krajinah imen v prihodnje dajali v pravilni slovenski pisavi, ako stariši ne zahtevajo drugače. To boste menda tolikanj rajše storili, ker že veste, da bode tudi prihodnji škofjski imenik ljubljanske duhovščine vaše imena prinesel v pravilni slovenski obliki.

Ali bomo z letošnjim pretresovanjem te stvari spreobrnili koga, ne vemo; toda molčati nismo smeli o njej in tudi v prihodnje ne bomo molčali zavolj zgodovine, da bodo zanamci v prihodnjih vekih brali, za kake reči smo se morali potegovati anno 1864, sicer bi se oni ne mógli tacega Babylona še domišljevatí ne!

Dopisi.

Iz slovenske Bistrice 2. avg. J. V. (Mariborska beseda 31. julija). Mariborska čitavnica nam je zopet napravila eno taistih velikih národnih veselíc, ktere ne bodo samo živele v spominu vseh deležnikov, temuč so z zlatimi črkami zapisane v zgodovinske liste štirskih Slovencev. One so probudile, oživile, okrepčale národní duh tudi med prostim ljudstvom; da se od leta do leta bolj zaveda svojih svetinj. Zato pa tudi narod priznava veliki trud mariborske čitavnice s tem, da se v čedalje večem številu udeležuje teh zabav. Že dolgo popred se vse veseli poletnega časa, ki nam zopet prinese „veliko mariborsko besedo“; na dan besede pa privrè tolika množica, da je obširni prostor vsigdar zlo pretesen. Tudi letos je dvorana, ki ima prostora za več ko 600 ljudi, bila vsa natlačena poslušavcev, in vendar jih je še mnogo bilo, ki niso več v dvorano priti mogli. Ni namen moj, da bi obširno popisal celo besedo; le na muzikalni del se bom ozrl. *)

Skupnih zborov pelo se je šestero. Pevcev je za vsem bilo kakih 60, iz Maribora kakih 40, ostali pa so bili iz unanjih krajev. Pevski vodja je bil gospod Miklosič, slavnoznaní skladatelj slovenske maše in drugih lepih pesem. Če premislimo, da razun „Naprej-a“ so vsi zbori se na novo učili in da so zunanji pevci z mariborskimi skup imeli le eno skušnjo, se je res čuditi, da so se vsi zbori tako izvrstno peli, kakor da bi bili zbrani samistari vajeni pevci. Gosp. Miklosič se je skazal skoz in skoz umnega, prevdarnega voditelja; posebno njemu gré čast in hvala za izvrstno izpeljavo vseh zborov. — Riharjeva „Slava Slovencev“ opomnila nas je svojega slavnega skladatelja, in posebno v prvem, čvrstem v C moll spisanem delu je jako dopadla. „Slovenska dežela“ Miklosičeva navduševala je vse poslušavce tako, da živio-klici niso prenehali, dokler se ni ponovila pesem. „Pušku na klin“, znana kompozicija Lisinskega ima krepák vojašk napev, kteremu zategadel besede niso primerne. — Četrty zbor je bil Koseskega „Kdo je mar?“ napev dr. Benj. Ipavčev. Že toliko smo brali o tej pesmi, da smo željno hrepeneli po nji. Pa kako bi vam zdaj popisal neizrekljive občutke v naših prsih, vso svojo radost in navdušenost, ko smo poslušali to pesem. Al kaj pravim? To ni pesem, — to je velikanska kantata, doneči slavospev, svoji mili domovini v čast spevan od nje zvestega sina. Ne vem, kaj bi se več občudovalo: ali preobilost krasnih, novih, izvirnih idej, ktere nam skladatelj iz neusahljivega vira svoje bogate fantazije podaja; ali skoz in skoz národní duh vseh napevov, ali umetnost, s ktero je od prve do zadnje vrste mojstersko izpeljana? Že prvi odstavek obuja vso našo pozornost; le malo trenutkov, in že nas je skladatelj k sebi povzdignil na tako stopnjo navdušenosti, da vsega okoli sebe pozabimo in zamaknjeni v krasoto glasov gremo ž njim v rajsko deželo njegove fantazije. Hipoma pa nas zdaj postavi sred bojišča. „Čujte bor“ — to je bitje, strašna vojska — „krogla žvižga, boben poje“ — strahovite slišiš klice: „Udri, udri, mah na mah!“ — Kako se mešajo glasovi, zdaj tenori, zdaj basi, vmes pa grmí glasovir, kot pokanjé pušk. Res v sred boja smo. Še en strašen krik vsega zbora, in — na en mah potihne: zmagal je Slovenec; zdaj kratko počiva; malo časa toži na glasoviru po teh, ki so padli v boji za domovino, in koj zopet krepko in ponosno vpraša: „Kdo je mar? kdo je mar?“ In naprej hití pesem in nam kaže sinú kmetiškega rodú v raznih človeških stanovih. Tenor-solo nam popisuje srečnega trgovca, zdaj v najglobokejših glasih drugi bas o modrih, zvedenih

*) Drugi pot „Novice“ dopolnijo ostalo.

možeh resno poje, in ž njim se krasno v dvospevu vjema tenor. Še slavi četverospjev oratarja slovenskega v pravniški in v božji službi in še le pri zadnjem odstavku se skladatelj sopet vrne k prvemu napevu in tako, kakor v simetričnem kolu z začetno priljubljeno harmonijo sklene svoj genialni slavospjev. Po končani pesmi zagrmeli so slava-klici, da se je dvorana tresla. Nepopisljiv vrisk pa je postal, ko se je prikazal sam skladatelj gosp. dr. B. Ipavec, ki je na povabilo čitavnice se iz Gradca potrudil k besedi in sam svoj in tudi vse druge zборе na glasoviru spremljal. Ponosno smo slava in živio klicali svojemu slavnemu rojaku, ki je s to skladbo stopil na prvo mesto med našimi skladatelji.*) On ni samo skoz in skoz izurjen umetnik in neizmerno bogat v izvornih napevih, temuč tudi vedno naroden. In kakor je slavni Rihar temelj položil naši cerkveni muziki, se z dr. Benj. Ipavcem počne nova dôba umetne svetne naše muzike.**)

— Še dva zbora sta se pela: „Staročeska: Byvali Čechovč“, veličastni mogočni zbor v A-moll in pa vedno mladi „Naprej zastava!“ — Med zbori smo slišali: Samospjeve, en dvospev pa en četverospjev. Samospjeve je bila na povabilo čitavnično prevzela gospodičina Kam. Klettner-jeva, prva pevkinja graške opere, Čehinja po rodu. Pela je dve slovenski in dve česki pesmi. Ko je nježna krasotica v beli s slovanskimi barvami okinčani obleki na oder stopila, pozdravljali so jo poslušavci z radostnimi živila-klici, in ko je s svojim milokrepkim glasom, in kakor je bilo dočakovati, z največo umetnostjo zapela: „Lahko noč“, napev dr. B. Ipavčev in pa Vilharjevo „Milo lunico“, je vsem globoko v srce segla, da pohvalnih kličov ni bilo konca, dokler ni ponovila „Mile lunice.“ Česki pesmi ste bile: neka prav živahna in prijetna lirična pesmica in pa: „Gde domov moj“, ktero je tako ginljivo zapela, da je vse ljudstvo ganjeno poslušalo milo-rajske glasove in da so se umetnici sami v črnih plamtečih očéh zasvetile solzice. Tudi njena sestra Ana, mlada lepotica, jo je spremila k besedi in v občno veselje deklamovala neko česko pesem. — Dvospev „Prisega“ izvrstno kompozicije za alt in bariton, složeno in nalašč za ta dan mariborski čitavnici posvečeno od dr. Benj. Ipavca sta sosebnostno lepo in milo pela gospá D— iz Maribora in pa gosp. F. R. iz slov. Bistrice. D— gospá ima krasen, posebno v globoki legi lepo doneč in poln glas; gosp. R. pa je že od lanske vélike besede kot umeten samospjevec v dobrem spominu; ni mi tedaj treba povedati, da je svojo nalogo mojstersko rešil. Kaj lep in hvalevreden je srednji odstavek dvospeva, tam kjer ženski glas navdušeno prisega domovini:

*) Ko je pred nekimi leti vredništvo „Novic“ ob razpisu daril za najboljšo kompozicijo izbralo pesem „Kdo je mar?“ (v katero je naš Koseski z mogočno, njemu lastno besedo vdahnil najživejše domoljubje svoje) so rekli nekteri, kateri, kakor Nemeč pravi, vidijo „das Gras wachsen“, da taka v različnih občutkih se sprehaajoča pesem ni pripravna za skladbo. Vredništvo pa je mislilo, da nepopisljiv mora efekt biti, ako pesem izrazuje, kar beseda pravi. In da se nismo motili, priča svetu zdaj slava, ki po pravici doni skladatelju povsod, kjer se poje ta veličanska pesem. Treba res, ker tako lepo napredujemo v glasbi, da se skladatelji, katerim je Bog daroval izvrstni talent, ne gibljejo samo v enoličnih kompozicijah, ampak da si izberajo tudi take, ki jih Nemeč imenuje „Tongemälde.“ In če je on si celó „das Lied von der Glocke“ izbral za kompozicijo — kaj bi se naši skladatelji prvaki ustrašili ložega početja? Vred.

***) Dr. B. Ipavec ima v rokopisu mnogo novih skladeb za natis pripravljenih; med njimi tudi celo slovensko mašo, ki je nek izvrstno, mojstersko delo. Pa ker se prva dva vezka: „Slovenskih pesem bratov Ipavcev, založil Tarmon v Celji“ premalo prodajata, ne more se izdati 3. vezek. Sezite tedaj po njih vsi domorodci! Pis.

„Me Slovenke te ohranimo,
Srce le za te gorí“;

ji možki glas krepko in mogočno odpeva:

„Mi Slovenci tebe branimo,
Vrage naša moč zdrobí“ —

potem pa obá glasa zdaj vrstoma, zdaj skup, milo začena in potem vedno krepkejše pojeta:

Domovina, domovina,	Tebi damo,
Tebe hranimo,	Vse kar 'mamo,
Tebe branimo,	Naša ljubea si le ti!

Kar se tiče četverospjeva, napravil nam je dr. B. Ipavec posebno nepričakovano veselje. Pripeljal je saboj iz Gradca nektere gospode, kateri so s svojimi krasnimi glasi razveseljevali društvo z novim Ipavčevim četverospjevom: „Ljubici pod oknom.“ Tako mila in v srce segajoča je ta pesmica, da v tihi noči peta, gotovo omečiti mora srce, ako bi tudi kamneno bilo. — Na glasoviru igrala je gospodičina H. iz Ptuja, sprejeta z mnogo pohvalo od pozornih poslušavcev.

In tako nam je ta beseda živ dokaz, da smo tudi v muzikalni umetnosti v malo letih velikansk korak naprej storili in da se s skladbami naših mojstrov pred vsem omikanim svetom ponašati moremo. Prav srčno pa se zahvaljujemo mariborski čitavnici, da se ni ogibala velike skrbi in truda, nam napraviti tako zanimiv večer, ter le eno željo, eno prošnjo dodajamo vsi, da bi tudi v prihodnje nam vsaki poletni čas prinesel „véliko mariborško besedo.“

Iz Ptuja 2. avg. Naša čitavnica bode praznovala 5. septembra svoj začetek z večo veselico, ktere načrt se bode naznanil v kratkem.

Iz Križa blizo Trziča. Z. — Od vseh strani se sadjoreja marljivo priporoča in na več krajih najdeš dobrih in umnih sadjorejcev; pri nas so pa še precej redki in le preradi ravnajo po starem kopitu. Sadne drevesa se premalo obrezujejo, če se pa vendar to zgodi, je delo mnogokrat tako, da se Bogu usmili. Al upamo, da sčasoma bode bolje po poduku mladine in dobrih izgledih. Da bi le razuzdani ljudje veselja ne trli pridnim sadjorejcem, ki so lep izgled okolici! Kako resnično je to, potrjuje zgodba, da je pretekli teden neki hudobnež na farovškem travniku mnogo požlahnjenih drevesec pokončal! Da so gospod fajmošter marljiv sadjorejec, je sploh znano; pretekli 3 leta so zanemarjeni farovški travnik komaj malo zagnojili, tršaste divjake pocepili, namesto divjih kostanjev češinj nasadili in nacepili, da so ljudem očitno pokazali, kako prazna je ona misel, da zavoljo vetra nobeno drevo rasti noče; pred 2 letoma cepljene jabelka bodo že letos sad donesle, če jih bo mogoče oteti hudodelni roki. Ali pa more sadjorejec veselje imeti do svojega dela, ako mu drhal na en hip pokončá, s čemur se je trudil več let?

Iz Ložke doline 4. avg. — Nesreča nesrečo podi. Taka je tudi z našimi ubogimi jezerskimi pogorelci. 2. dan t. m. okoli polnoči so se hudi oblaki s točo pripodili od Javornika (visokega gozdnega hriba nad cerkniškem jezerom) in se vlekli čez Laze, Vrh Jezera, Dane, nad Šmarato, Kozarščami, Pudobom in proti Ušelku in Vrhniki; najhuje je pa toča potolkla polje Vrh Jezera, lastnino tistih revežev, katerih hiše in poslopja so 14 dni popred pogorele. Še celó požeto žito je vničeno, ker je zavoljo pomanjkanja poslopij moralo na polji ostati. Zares posebnega usmiljenja so vredni naši Jezerci, za ktere tudi Vas blage „Novice“ prosimo, da potrkate na duri svojih častitih bravcev, in za-nje pomoči prosite, ker nimajo stanovanja ne za-se, ne za živino, pa tudi ne živeža od domačega pridelka. — Za trdno upamo, da tudi današnja prošnja ne bo zastonj, kakor prva ni bila, ker je po gospod fajmoštru na Gojzdu pri Kamniku došlo 50 gold. pogorelcem Jezer-

com. Bog plati blagemu gospodu veliko dobroto, da so se prvi milostno spomnili pogorelcev in vsem, ki so kaj zraven pripomogli! Bog daj še od drugod take krepke pomoči! — Pri nas žetev še zdaj ni pri kraji; letos je moko in hladno vreme vse zakasnilo; pa tudi žita bode sploh manj, ker je slabejšega zrna; slame pa več; sená je obilo. Jesenski pridelki do zdaj še dosti lepo kažejo; le bojimo se, da bi krompir ne gnjil, ker je bilo premoko. Zgodnji krompir bomo pa kmali snedli; bil je letos dosti drobnejši od lani.

Dragotin Hojkar.

Iz Bistrice na Notranjskem 8. avg. Odprli smo včeraj zvečer čitavnico našo. Ker dobó bravci „Novic“ v prihodnjem listu obširnejši popis slovesnosti naše, naj na kratko le to povem, da predragi nam gostje, ki so prišli od blizo in daleč in so vidili že več čitavnic, so se čudili naši lični dvorani, hvalili lepo vredjeno „besedo“ in radostni gledali obilno domoljubno množico, ki je napolnila prostorno dvorano čez in čez. Česar smo želeli, dosegli smo: bistriška čitavnica je častno obhajala svoj rojstni dan!

Iz Ipave 7. avgusta. Da vstrežemo od več strani razodetim željam, prestavimo v „Novicah“ že na 15. avgusta napovedano svečanost slovesne čitavnične odprtije **na 14. avgusta**, to je, **prihodnjo nedeljo**. — Ker več pevskih društev pričakujemo, ktere nam še niso naznanile, s čem nas mislijo razveseljevati, ne moremo programa že zdaj razglasiti; le toliko pristavimo, da nam je večina gostov napovedala, da dopoldne pride, in da se bo zato za vse goste, kar jih pride in ki se saj do 12. t. m. zato oglasijo, občno kosilo — table d' haut — napravilo. — Beseda se prične o pol osmih zvečer v grajšinski dvorani. O d b o r.

Iz Iga pri Ljubljani 4. avg. G.....r. — Več časa že niso „Novice“ nič spregovorile ne o veselih ne o žalostnih dogodbah naših, dasiravno se gradiva pri nas ne manjka na nobeno stran. Zadostujejo nam, kakor je podoba, dostikrat tako zvane „žive cajtenge“, za ktere se je osnoval pri nas poseben „biró“; program njih je enak dunajskemu „Kikiriki“; za važnejše reči se pa nič kaj ne „interesirajo.“ — Naj vam povem žalostno dogodbo, ktera se je včeraj pri nas pripetila. Ob dveh popoldne se je unel pód v Iški vasi, in v kratkem času je bilo 39 hiš in še družega poslopja žalostno pogorišče. Vsi ljudje so bili daleč od vasi na polji, drugi pa tudi niso mogli še o pravem času prihiteti, ker Iška vas je daleč od drugih vasi. Zgorelo je zraven nekoliko živine vse; ni ostalo revežem družega kakor to, kar so na sebi imeli. Nesreča je pa toliko večja, ker je nekterim vsa krma zgorela, drugim pa tudi nekoliko žita. Kako se je ogenj pričel, se še nič prav ne vé. Zgorel je ravno ta dan zjutraj v Iški (pol ure od Iške vasi) kmetu voz mrve s kozolcem in podom; pravijo, da je dveletni otrok, igraje se z žveplenimi klinčki, zapalil. Toliko nesreč se je že ravno po žigicah zgodilo, da se ne more starišem dovolj dopovedati, kako skrbno naj jih otrokom poskrijejo od doma gredé. Naj jih tega lastna škoda uči! Sliši se, da so bili med pogorelci samo trije zavarovani, nekteri so sicer vpisani, pa letnine še doplačali niso; nekteri so se pa 31. u. m. iz družbe izbrisali. Vidi se, da naši ljudje dobroto zavarovanja še le tedaj spoznajo, kadar vidijo ognjenega petelina po strehah skakati. Žalibog, da je že prepozno! Med drugimi pomagači se je posebno vrlo obnašal tudi medicinalni svetovavec gospod dr. F. Dolar, kteri je iz Bresta prihitel z lastno gasilnico in jo sam vodil. Spregovoril bi pri tej priliki še rad o koristih, da bi vsaj vsaka soseska imela gasilnico, da bi ne bilo treba pri takih nesrečah daleč po-nje letati; al „Novice“ so že o tem priporočili že

žalibog tolike prazne slame izmlatile, da se mi ne ljubi, jo vnovič mlatiti, zato raje nesrečne pogorelce usmiljenim dobrotnikom priporočujem. — Spominjam naj se pa še zraven te žalostne dogodbe z veseljem tudi letošnjega pridelka, kteri je dozdej prav dober; bil bi pa še boljši, ako bi preteklega mesca ne bila povodenj tolike škode na mahu (morastu) napravila. Sadje obilo pridelka obeta. — Pa tudi na slovenskem polji pri nas vedno malo po malo napredujemo; očiten dokaz je to, da letos v našo faro 15 slovenskih časopisev dohaja. Lepo je to! Šolstvo naše je pa še vedno „miserere.“

Iz Ljubljane. Iz Zagreba nam je, gledé na to, da iz slovenskih krajev bode gotovo mnogo ljudi šlo zagrebško razstavo ogledavat, poslal ondašnji magistrat z dopisom od 6. dne t. m. sledeče naznanilo: „18. dne t. m. se bode v Zagrebu odprla izložba (razstava) poljodelstva in obrtnijstva dalmatinskega, hrvaškega in slavonskega. Ker je magistratu znano, da bode toliko gostov dohajalo ob času izložbe v mesto naše, da ne bojo imeli vsi prostora v gostivnah, mora se skrbeti za to, da dobijo stanovanje drugod. Zato prosimo vsacega, kdor v gostivni ne dobí prostora, da se oglasi v magistratni pisarnici, ktera bo v poslopji izložbe, ali pa na kolodvoru; tukaj se mu bo odkazalo stanovanje v tistih privatnih hišah, ki jih bo magistrat za to najel.“ — Zvedili smo, da je magistrat že okoli 200 privatnih stanovanj oskrbel za goste, ki bi v gostivnah ne dobili prikladnega prebivališča.

— Matica je prejela pretekli teden zopet dvoje preprijaznih pisem iz visokospoštovanih rok. Svetli veliki škof in knez goriški dr. Gollmajer in svetli škof poreški dr. Dobrila blagovolila sta z lepimi doneski stopiti v društvo Matice slovenske in naznanila odboru, da prav rada sta razposlala vabila matičina duhovščini po svojih dekanijah.

— Predsednik naše kmetijske družbe gospod Fid. Terpinc je od svojega prijatla, našega visokospoštovanega misijonarja gosp. Fr. Pirca te dni prejel pismo od 5. dne u. m. iz Crowinga v severni Ameriki. Ker ljubeznjivi starček v tem pismu pozdravlja vse svoje prijatle, nas je gosp. predsednik prosil, naj nesó „Novice“ ta pozdrav njegovim prijatlom po vsej deželi, in jim povedó, kaj piše. Gospod Pirc pravi, da zdrav in vesel je prestal dolgo in težavno potovanje; še viharo morje, ki je marsikterega izmed njegovih 800 popotnikov po svoji navadi omamilo, njemu, čeravno najstarejšemu med njimi, celó nič kljubovalo ni. Indijanci njegovi so ga sprejeli z nepopisljivim veseljem, kajti bali so se že, da ne pride več nazaj. Ko je domá vse v red djal, se je namenil 6. julija na daljno svojo misijonstvo podati, kjer bode imel opravkov za dva mesca na kupe; med tem pripravlja njegov vikar gosp. Buch v Št. Pavlu nektere iz Kranjskega le-sem pripeljane bogoslovce, da jih bode škof za mašnike blagoslovil. Sicer pa je še zmiraj žalostna v Ameriki. Vsaki dan — pravi Pirčevo pismo — pride kaka huda novica iz bojišča; komaj so odpravili 300.000 ljudi v vojsko (v Ameriki srečka ali loz odloči, kdo mora v vojsko iti), že je prišlo od starega našega Abrahama, da se jih mora brzo nabrati zopet 500.000 vojakov. Vrh tega se bojimo lakote, ker prvo posetev so na vrtilih in deloma tudi na polji pokončali neki črvi, drugo pa je zatrla huda slana sred meseca junija, pozneje pa strašna vročina.

— Pri „besedi“, ki jo je čitavnica naša 2. dné t. m. napravila deloma pod milim nebom, deloma v dvorani z vrlo godbo c. kr. topničarskega polka, in ki je bila, kakor po navadi, polna zadovoljnih gostov, se je med mnogimi drugimi pesmami pela sledeča, zastavi čitavnični posvečena pesem, zložena po našem slavnoznanem pesniku gosp. Bl. Potočniku, ktera je tako iz-

vrstna, da jo natisnemo celo; v vsak odstavek so, kakor je zastava tribarvena, z besedo lepo vpletene trojne barve: Tako se glasi:

Vihraj, zastava Slave!
Za vero, za Bogá;
Slovenec je vere prave,
Se zmotam ne udá.
Na skali cerkev bela,
V višnjevi zrak strží,
Bo v zarii žarela
Zmagavka večne dní.

Vihraj, zastava Slave!
Cesarja poslavuj,
V bran avstrijske države
Ponosno se vzdiguj!
Slovenec pošten se udarja,
Kot hraber Avstrijan.
Zvestoben do cesarja,
Mu do krvi udán.

Vihraj zastava Slave!
Za drag slovenski kraj,
Dežele bistre Save,
Za lepe Krajne raj;
Objemajo snežniki
In sinja Adrija,
Jo greje med mejniki
Rudeča kapljica.

Vihraj, zastava Slave!
Slovenkam vrlim čast!
Src blagih, duše zdrave,
Pobožnost njihna vlast.
Nedolžnost čista, draga,
Pohlevnost jih krasi,
In sramožljivost blaga
Na licih jim žari.

— Sokolovci so v nedeljo popoldne potovali na prijazno posestvo gosp. Matevžeta na mah, kjer je lani čitavnica bila. Po nekotikih gimnastičnih vajah je zbrano množico kratkočasila godba, ki so jo Sokolovci osnovali izmed svojih lastnih moči.

— Prvo letošnje grozdje smo dobili 1. dan t. m. v Ljubljano, se vé da od vipavske strani. — Pravili so nam, da v vipavski dolini željno pričakujejo slavnega vinorejca barona Babota, da se posvetujejo z njim, kaj naj bi se storilo, da bi se vipavsko vino več let ohranilo stanovitno.

— V pondeljek zvečer ob 1/2 10 uri je vse, kar je ljudi tisti čas še na ulicah bilo, hitelo proti kosarni; slišalo se je namreč, da množica mehikanskih prostovoljcev hoče udariti na vojake domačega c. k. polka v kosarni zavoljo nekega prepira, ki so ga v nedeljo večer nekteri teh in unih vojakov med sabo imeli. Vendar je resna beseda naših in mehikanskih oficirjev ustavila nepokojne, da se ni nič hujšega zgodilo. — Kakor se sliši, bo še le konec meseca oktobra prvo krdelo za cesarsko mehikansko armado nabranih vojakov odrinilo iz Trsta v Ameriko.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Sklep deželnega zbora v Pragi in Gradcu, po katerem naj bi se premenil §. 18. volilnega reda za deželni zbor, ni potrjen. Omenjeni §. se je deželnima zboroma preoster zdel, ker po njem ne more voliti in tudi za deželnega poslanca ne more voljen biti, kdor je bil zavoljo kakoršnega koli pregreška kriv spoznan. Ministerstvo pravi, da v postavi volilnega reda za to ni treba premembe, ker nova kazenska postava bode tudi predrušila nasledke, ki so dosihmal sklenjeni z obsodbo kake osebe. — Na Českem so po novi občinski (soseskini) postavi razpisane nove volitve županov in odbornikov. Vse je živo zdaj o tem, ktere možé naj bi volili; povsod se kažejo stranke: ene, ktere hočejo „napredek“, kakor se spodobi v ustavnem življenji, ene pa, ki se raje držijo „starega kopita“ in „rakove poti.“ — Za razstavo zagrebško je dvorna kancelija hrvaško-slavonska dovolila še 3000 gld., tako, da odbor ima zdaj 20.000 gold., tako, da odbor ima zdaj 20.000 gold. za stroške razstavne. — Ker se je g. Prans odpovedal vredništvu „Agramerice“, jo vrede zdaj gosp. pl. Radič, v novinarstvu izurjeni literat. — V doljnih Karlovcih se je 4. dne t. m. začela skupščina. Živa borba je bila o tem, da se pred volitvijo obravnavajo šolske, cerkvene in denarne zadeve srbskega naroda; vendar je po predlogu Petrovičevem obveljalo, kar je vlada hotla; liberalna stranka srbska ni zmôgla. Drugi dan je bila volitev metropo-

lita (patriarha); izvoljen je bil z večino glasov vladika (škof) tamišgradski in začasni upravnik patriarhije Maširević; narodna stranka pa je želela vladika bačkega Platona Atanackovića, kteremu je v znamenje svoje udanosti 31. julija zvečer napravila sjajno ovacijo z baklado itd. Rumunci so zapustili zbornico. — Časnik „Giorn. di Verona“ že več časa govori o smislu, da bi se avstrijske laške dežele zedinile v eno upravnništvo pod imenom „jadranskega kraljestva“, ki naj ima svoje deželno namestništvo pa tudi zastopništvo v dunajskem državnem zboru; najviša njegova deželna sodnija naj bode v Benetkah. — Papeževa vlada je razpisala zajem, po katerem želi na posodo dobiti 50 milijonov frankov; dolžne pisma se bojo izdajale po 100 frankov. — Garibaldi je hud na stranko, ki na vrat na nos hoče ustajo zoper Rim in Benetke; na čelu te stranke stoji dr. Bertoni, ki je bil dosihmal, kakor pravijo, desna roka Garibaldova. — Avstrijska in pruska vlada ste z dansko naredile mir za 3 mesce; v tem času se mora mirna sprava dogotoviti in sicer v zboru na Dunaji na podlagi tistega načrta, ki smo ga omenili v zadnjem listu. Dansko kraljestvo se bode po odcepljenih šlesvik-holštajnskih okrajnah zelo skrčilo in menda ne bode štelo veliko več kot poldrugi milijon duš, kakor „Times“ pravi. Francozki in angležki časniki se silno hudujejo nad avstrijsko in prusko; zastran francoskih časnikov ima to hudovanje ta pomen, da za njim tiči — cesar Napoleon sam, ki med tremi mesci primirja utegne še kakošno stvar s trte zviti, ktera bi mogla navskriž priti sedanjim mirnim okoljščinam. Tudi nemški bund nekako pisano gleda, da je celó na strani ostal, ko ste pruska in avstrijska vlada mir delale z Danijo. Mnogim pa se primirje na 3 cele mesce predolgo zdi, češ, da v 3 tednih bi se dalo vse dognati. Al kdo pozna skrivnosti diplomacije? — Ruski časniki so pa zadovoljni s politiko ruske vlade o danskih zadevah. Zanimivo je v obče, kar o tej priliki „Ruski Inv.“ piše o politiki ruske vlade, rekoč: „Ruski narod bi rad marsikaj več zahteval od svoje vlade in želel bi dočakati onega časa, da ne bi se môglo ne v Evropi ne na iztoku brez njega ničesa dovršiti. Bila je nekdanj dôba — trajala je do 40 let — v kateri je Rusija, kakor zastopnica konservativnih načel, imela velik upljiv na vse dogodbe svetá. Ona sistema, ktero smo prestali, ne more se nikdar več povrniti. Sedaj ni več mogoče, da se sklepajo alijancije s stanovitnimi namerami; vsaka dežela bavi se največ z domačimi svojimi opravili; njeni upljiv na razvitek in napredek unanjih zadev pa je odvisen od notranje njene moči. Ozirajmo se na zahteve našega veka, razvijajmo vse svoje moči, pa težimo za tem, da spojimo vse časti našega carstva. Vse drugo pride kasneje. Mir ohraniti bodi nam prvi in glavni cilj in konec.“ — Znani vremenski prerok prerokuje temu mescu lepe dneve, gorke in prijetne večere; v prvi polovici tega mesca bo še včasih grom in vihar, potem pa stanovitno lepo in gorko vreme brez dežja. Trti dobro prerokovanje!

Listnica vredništva. Gosp. D. R. v Rib: Prejeli smo ravnokar vse. Hvala! Drugi pot vzamemo v Novice; danes ni bilo več mogoče.

Kursi na Dunaji 9. avgusta.

5 % metaliki 72 fl. 70 kr. Ažijo srebra 13 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 80 fl. 70 kr. Cekini 5 fl. 47 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 6. avgusta 1864: 11. 2. 49. 56. 86.
na Dunaji } 61. 77 47. 13. 38.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 20. avgusta.